

Les Cases

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona central del terme municipal, al nord del poble.
Emplaçament: A la C-26, agafar la carretera de Castell de l'Areny, seguir uns 5,55 km, on trobem la pista.
Alçada: 995

Coordenades:

Latitud: 42.17587
Longitud: 1.94658
UTM Est (X): 412998
UTM Nord (Y): 4669840

Classificació

Número de fitxa: 08057 - 6
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVI-XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Número inventari: Si, IPA 3139
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08056A006000320000WZ
Autoria de la fitxa: Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 03/02/2015 - 01:00

Descripció

Conjunt format per diverses estructures arquitectòniques de les quals destaca la masia pròpiament dita, al voltant de la qual s'organitzen la resta d'estructures. De planta rectangular i organitzada en alçat en planta baixa, dos pisos i golfes, disposa d'una coberta de teules a dues vessants amb el carener orienta de nord-est a sud-oest. És el resultat de diverses ampliacions realitzades al llarg del temps, fet que es pot apreciar a la façana sud-est on s'observa una cantonera realitzada amb carreus grans i escairats encastada en el mur, la qual cosa confirma l'afegit (o ampliació) d'un cos d'edifici adossat a una estructura preexistent.

L'organització d'obertures de la façana sud-oest, la principal, és força equilibrada, amb un portal central a la planta baixa amb brancals de maó massís i llinda en forma d'arc escarser, també de maó massís col·locats al sardinell. Damunt de la llinda es localitza una inscripció gravada en pedra que conté la data de 1922, probablement la de la reforma de les obertures. A la fusteria de la porta també s'observa una inscripció gravada a la mateixa fusta amb la data de 1857, en aquest cas probablement correspongui a la data de construcció d'aquest mateix cos, que és afegit a la zona més meridional de l'edifici. Pel que fa a l'organització d'obertures, al costat més occidental s'observa una de les dues arcades d'un porxo que fa cantonera amb la façana nord-oest, l'arcada és de pedra amb grans carreus als brancals i estretes dovelles a la llinda d'arc de mig punt. A la primera planta hi ha tres finestres, les dues més orientals amb llinda en forma d'arc escarser, de maó massís col·locat al sardinell, brancals també de maó massís i ampits de pedra monolítica lleugerament motllurada. La més occidental és de llinda recta. Al segon nivell s'observa una galeria amb una sola obertura centrada i flanquejada per dues senzilles finestres que no disposen de cap emmarcament remarcable. L'obertura central té una barana de ferro amb barrots verticals i passamà simple, els emmarcaments són d'obra de maó amb llinda en arc de mig punt rebaixat que arrenca d'unes impostes fetes amb maons posats esglaonats. Al centre, sota el carener, es localitza una finestra amb emmarcaments de maó massís i llinda en forma d'arc de mig punt feta amb maó de pla. La façana sud-est, on la gairebé totalitat de la superfície correspon a la primitiva construcció, presenta una organització d'obertures força irregular. A la planta baixa s'observen dues grans arcades de mig punt paredades, en mig de les quals es disposen dues senzilles finestres amb llindes de fusta i defensades per una reixa de ferro de barrots senzills. La primera planta disposa de tres finestres i la segona de quatre, repartides irregularment a tot el llarg de la façana. Els emmarcaments de totes aquestes finestres són senzills, amb brancals i llindes rectes. A la façana nord-oest de l'edifici principal s'observa la segona arcada del porxo compartit amb la façana principal, és de les mateixes característiques descrites anteriorment. A causa del desnivell del terreny, disposa d'un accés a l'interior situat a nivell de la primera planta, la cota de la qual s'assoleix mitjançant una senzilla escala de pedra. Totes les finestres són simples, de llindes rectes, i no disposa d'elements destacables. A la façana nord-est, la majoria d'obertures també són de factura senzilla, hi ha una porta d'accés a nivell de planta baixa, i destaca l'obertura de sota el carener que és emmarcada en maó massís, la llinda és en arc de mig punt amb el maó posat de pla, a costat i costat té unes petites finestretes també amb contorn de maó.

Observacions:

Davant de la façana nord-est hi ha diversos coberts annexos, la seva construcció està realitzada seguint les mateixes tècniques que les de la casa, amb murs de paredat comú i cobertes de teules. Podem destacar que el cobert del davant d'aquesta façana té a planta baixa diverses obertures en arc de mig punt fet amb maó massís posat de pla; la planta baixa és un espai ampli amb pilars de càrrega, i destinada a estables, la planta primera a paller. Adossat a l'angle sud de la casa hi ha un petit annex, és de construcció senzilla i coberta de teules a una sola vessant, era destinat a corts. Davant la façana nord-oest de la casa hi ha la gran era, la qual està presidida per una gran paller, aquest és de planta rectangular, dos nivells i coberta a dos vessants; destaca la façana principal amb les grans obertures típiques dels palls, sobretot a planta primera, són de línies rectes i ocupen gran part de la façana; a la planta baixa hi ha espais més tancats a cadascun dels dos extrems, al costat oest l'obertura d'accés és

de muntants de carreus i arc de lloses, al costat oposat són corts i al centre un espai obert. A més, a pocs metres al nord hi ha un pou d'aigua, és de planta circular i murs de pedra.

Història

En el fogatge de 1553 consta la masia de les Cases dins la parròquia i terme de Castell, en el que hi figura Bernat Cases com a batlle.

A partir del segle XVII en endavant consten diverses cites i referències en relació a la masia de les Cases, en especial en la documentació del fons de la parròquia de Sant Vicenç de Castell de l'Areny, moltes de les anotacions són referents al compliment pasqual.

Altres notícies documentals les trobem ja al segle XVIII. Entre aquestes podem esmentar un document cadastral conservat a l'Arxiu Municipal, datat al 1716, en el qual consta el mas Cases del qual n'és propietari Francesc Burniol (AMCA, caixa 180). En el següent registre cadastral, amb dades força similars a l'anterior, consten els imports que el propietari ha de pagar per cadascun dels conceptes, aquests són establerts per qualitat i tipologies de terra de conreu, de bosc, erm, boïga, a més del que li pertoca pagar per la casa, pel personal a càrrec del mateix Francesc Burniol, pel del seu fill Josep, i pel de Pere Burniol, mosso; també consta que tenien 2 bous, 2 vaques, 1 mula, 18 ovelles, 4 cabres i 4 porcs, en total per tota la propietat li pertocava pagar 22 lliures, 6 sous i 8 diners. Durant aquest segle XVIII la masia és referenciada en altres documents cadastrals. En aquests també consta la referència en relació als Emprius dels masos Puig, Solà, Casas, Rota, Soldevila i la Costa.

Al segle XIX també hi ha diverses notícies de la masia les Cases, una de les quals la trobem al llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR), en l'apartat de Castell de l'Areny s'esmenta la dita masia, en la que s'hi relaciona a Raimundo Barniol.

En una relació d'habitants de Castell de l'Areny datada a 14 de gener de 1898 consta que a les Cases identificada amb el número 104, hi vivien 5 persones i 8 persones més que s'esmenta com a masover Cases en el mateix immoble. Aquest fet que entem es correspon, com passa en altres grans masos, que dins la mateixa casa hi havia una part destinada pròpiament a masoveria.

Bibliografia

- CAMPRUBÍ SENSADA, J. (1981): Castell de l'Areny, Ed. El Vilatà, Gironella.
- IGLESIAS, Josep (1979). El Fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona.
- IGLESIAS, Josep (1991). El Fogatge de 1497. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona.
- TORRES, C.A.(1905) . "Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà", p. 167, Barcelona.
- VVAA (1983). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona

